

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ «МИКОЛАЇВСЬКА ФІЛІЯ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ»**

Факультет менеджменту і бізнесу

Кафедра інформаційної, бібліотечної та архівної справи

**ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ »**

**ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 29 «ІНФОРМАЦІЙНА,
БІБЛІОТЕЧНА ТА АРХІВНОЇ СПРАВИ»**

МИКОЛАЇВ – 2021

Інтелектуальна власність: методрекомедації срс. – Миколаїв.: ВП «МФ КНУКіМ», 2021. – 11с.

Розробник : Єрмолаєва Г.А., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи ВП «МФ КНУКіМ»

Наведено рекомендації до виконання самостійної роботи студентів з вивчення дисципліни «Інтелектуальна власність»: завдання для самостійної роботи студентів, перелік літературних джерел.

Рецензенти: Шуляк С.О. кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету менеджменту і бізнесу ВП «МФ КНУКіМ»

Схвалено рішенням кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи Відокремленого підрозділу «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв»

Протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.

ВСТУП

Навчальний час, відведений для СРС, регламентується нормативними документами МОНУ, навчальним (робочим навчальним) планом і знаходиться в межах від 1/3 до 2/3 загального обсягу навчального часу, відведеного для вивчення конкретної навчальної дисципліни.

Метою СРС є системне і послідовне засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у студентів самостійності у здобутті і поглибленні знань як риси характеру, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності майбутніх фахівців на світовому ринку праці.

Основними завданнями СРС є послідовне вироблення навичок ефективної самостійної професійної (практичної й науково-теоретичної) діяльності на рівні європейських і світових стандартів.

Самостійна робота студента повинна бути виконаною особисто студентом, розкрити та проаналізовані актуальні проблеми з певної теми або її окремих аспектів; продемонстрована достатня компетентність автора у розкритті питань, що досліджуються; містити певні елементи новизни (при виконанні науково-дослідної роботи). Письмова СРС оформляється відповідно до вимог документів, що стосуються виконання та оформлення наукових, навчально-методичних та інших робіт.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: набуття та поглиблення знань щодо норм та інститутів цивільного права, які регулюють відносини, що виникають у сфері інтелектуальної власності; ознайомлення з питаннями становлення та розвитку інституту права інтелектуальної власності, вивчення становлення та розвитку законодавства, вивчення основних понять та термінів права інтелектуальної власності; отримання необхідних навиків кваліфікації результатів творчої діяльності, захисту майнових та особистих немайнових прав авторів та володільців.

Завдання: вирішуються в ході читання лекцій, проведення практичних занять, розглянути питання термінології у сфері інтелектуальної власності, навчити орієнтуватися у видах інтелектуальної власності, її розпізнавальних особливостях, розкрити основні теоретичні і методологічні засади процесу управління об'єктами інтелектуальної власності; сприяти формуванню у студентів економічного мислення та навичок прийняття обґрунтованих рішень, пов'язаних з інноваційною діяльністю та портфелем прав інтелектуальної власності.

Предмет класифікація об'єктів інтелектуальної власності; основні концепції та стратегії управління інтелектуальною власністю; основи захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності, принципи академічної доброчесності

Студент повинен **знати:** класифікацію об'єктів інтелектуальної власності; основні концепції та стратегії управління інтелектуальною власністю; основи захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності, інституційно-правове поле функціонування інтелектуальної власності в Україні; основи патентно-ліцензійної політики та здійснення патентних досліджень; основи комерціалізації інтелектуальної власності та її маркетингу; порядок обліку і оцінки вартості інтелектуальної власності в процесі її комерціалізації; основи захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності, принципи академічної доброчесності.

Студент повинен **вміти:** ідентифікувати і класифікувати об'єкти інтелектуальної власності; збирати і аналізувати патентну інформацію для проведення патентних досліджень; сформулювати заявку на набуття прав на об'єкт авторського права; сформулювати заявку на набуття прав на винаходи і корисні моделі; сформулювати заявку на набуття прав на промисловий зразок та на кваліфіковане зазначення походження товару; сформулювати заявку на набуття прав на знак для товарів і послуг; сформулювати заявку на набуття прав на нетрадиційні об'єкти; розраховувати вартість прав на об'єкти інтелектуальної власності; визначати економічний ефект від комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності; визначати збитки від порушення права інтелектуальної власності; вирішувати проблеми економічного характеру, пов'язані з інтелектуальною власністю

Міждисциплінарні зв'язки: «Теорія держави та права», «Цивільне право та процес», «Кримінальне право», «Адміністративне право», «Трудове право», «Цивільний процес» та інші.

ТЕМИ І ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1.1 Вступ до курсу.

Теоретичні питання

1. Визначення «інтелектуальна власність».
2. Місце і роль інтелектуальної власності в економічному і соціальному розвитку держави.
3. Назвіть складові матеріального права на об'єкти права інтелектуальної власності.
4. У чому полягає відміна права власності на об'єкти інтелектуальної власності від права власності на матеріальні об'єкти власності?
5. У чому полягає відміна особистого (морального) права на об'єкт інтелектуальної власності від майнового права на нього?
6. Чи всі результати інтелектуальної (творчої) діяльності є об'єктами інтелектуальної власності. Так чи ні?
7. Які об'єкти інтелектуальної власності є результатом технічної творчості? Яку назву носить ця група об'єктів і чому?
8. Які об'єкти інтелектуальної власності є результатом художньої творчості?
9. З яких двох груп складається право інтелектуальної власності?

Практичні завдання

1. Опрацювати тему за допомогою лекційного матеріалу і списку рекомендованої літератури, підготуватися до опитування за питаннями для самоперевірки.
2. Підготувати повідомлення на тему: Значення навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність» у процесі навчання студентів Вашої спеціальності.

Література: 1-34,36, 40, 47-48.

Тема 1.2. Система державної охорони права інтелектуальної власності.

Теоретичні питання

1. Поняття правової охорони та захисту права інтелектуальної власності.
2. Державна система охорони та захисту прав інтелектуальної власності в Україні.
3. Повноваження у сфері інтелектуальної власності окремих державних органів та посадових осіб.
4. Роль та повноваження представників у справах інтелектуальної власності.
5. Значення діяльності недержавних організацій у сфері інтелектуальної власності.

Практичні завдання

1. Опрацювати тему за допомогою лекційного матеріалу і списку рекомендованої літератури, підготуватися до опитування за питаннями для самоперевірки.

2. Підготувати повідомлення на тему: «Історія становлення джерел права інтелектуальної власності»

Література: 1-34,39, 42, 46

Тема 1.3. Авторське право та суміжні права

Теоретичні питання

1. Розпорядження авторськими правами, авторський договір.
2. Правові основи захисту авторського права і суміжних прав.
3. Міжнародна система охорони Авторського права і суміжних прав.
4. Комп'ютерна програма як об'єкт інтелектуального права

Практичні завдання

1.Опрацювати тему за допомогою лекційного матеріалу і списку рекомендованої літератури, підготуватися до опитування за питаннями для самоперевірки.

2. Підготувати повідомлення на тему: «Виникнення та здійснення авторського права»

Література: 3,34,36-48

Тема1.4. Право промислової власності

Теоретичні питання

1. Поняття патентного права. Умови надання правової охорони і критерії патентоздатності окремих об'єктів.

2. Правове становище суб'єктів права на винаходи, корисні моделі та промислові зразки.

3. Порядок патентування винаходу, корисної моделі чи промислового зразка.

Практичні завдання

1.Опрацювати тему за допомогою лекційного матеріалу і списку рекомендованої літератури, підготуватися до опитування за питаннями для самоперевірки.

2. Винахідниця Слісаренко створила винахід і розкрила його сутність у статті, опублікованій в канадському науковому журналі. Номер журналу, в якому опублікована стаття Слісаренко, підписано до друку 05.04.2020 р. Разом з тим винахідниця 20.05.2021 р. подала заявку для одержання патенту на цей винахід. Чи відповідає заявлений винахід умові новизни

3.Інженери Груша і Сірко подали заявку на винахід «Диференційний індикатор дизайнерського креслення». До складу заявки, окрім заяви про видачу патенту, ввійшли креслення пристрою. За результатами формальної експертизи авторам було запропоновано надати відсутні документи.

Які документи повинні додатково входити до складу заявки?

Література: 36,39,42,45,48

Тема 1.5 Засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг як об'єкт права інтелектуальної власності.

Теоретичні питання

1. В чому полягає особливість засобів індивідуалізації цивільного обороту, товарів і послуг порівняно з іншими об'єктами інтелектуальної власності?

2. Які види засобів індивідуалізації цивільного обороту, товарів і послуг?

3. Які основні ознаки комерційного найменування?

4. Який суб'єктний склад права на комерційне найменування?

5. Які особливості правової охорони торговельної марки?

6. Як співвідносяться право на комерційне найменування та право на торговельну марку?

7. Який документ засвідчує право інтелектуальної власності на торговельну марку?

8. Які умови правової охорони торговельної марки?

9. Які умови правової охорони географічного зазначення?

10. Як співвідносяться право на географічне зазначення та право на торговельну марку?

Практичні завдання

1. Опрацювати тему за допомогою лекційного матеріалу і списку рекомендованої літератури, підготуватися до опитування за питаннями для самоперевірки.

2. Підготувати повідомлення на тему: Бренд як складний правовий засіб індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів та послуг.

Література: 37,38,44

Тема 1.6 Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності

Теоретичні питання

1. Загальні підходи до наукових відкриттів: поняття та ознаки.

2. Об'єкти наукових відкриттів. Право на наукове відкриття.

3. Міжнародний досвід щодо правової охорони наукових відкриттів.

4. Гносеологічні аспекти інституту комерційної таємниці, її роль у правовій системі України.

5. Співвідношення комерційної таємниці та «ноу-хау» у міжнародному законодавстві, їх охорона.

6. Правові засоби захисту комерційної таємниці.

7. Загальна характеристика понять «домен», «доменне ім'я», «доменний спір».

8. Загальна характеристика порушень прав на об'єкти інтелектуальної власності, що можуть бути розміщені в мережі Інтернет.

9. Фіксація порушень прав інтелектуальної власності у мережі Інтернет.

10. Підсудність справ у спорах, пов'язаних із захистом прав на об'єкти інтелектуальної власності, що розміщені в мережі Інтернет.

11. Доменні спори як окрема категорія спорів.

Практичні завдання

1.Опрацювати тему за допомогою лекційного матеріалу і списку рекомендованої літератури, підготуватися до опитування за питаннями для самоперевірки.

2. Підготувати повідомлення на тему: «Нормативно-правове регулювання відносин з розміщенням об'єктів права інтелектуальної власності у мережі Інтернет».

Література: 40,43,48

Тема 1.7 Договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності

Теоретичні питання

1. Особливості договорів у сфері інтелектуальної власності.
2. Авторський договір. Права та обов'язки сторін. Припинення і розірвання авторського договору.
3. Видавничий договір. Особливості укладання видавничих договорів з неповнолітніми. Виплата винагороди за створення і використання твору. Договори про депонування рукописів. Постановчий договір.
4. Сценарний договір.
5. Договори художнього замовлення.
6. Договори на використання у промисловості творів декоративно-прикладного мистецтва.
7. Договори на створення і використання об'єктів суміжних прав.

Практичні завдання

1.Опрацювати тему за допомогою лекційного матеріалу і списку рекомендованої літератури, підготуватися до опитування за питаннями для самоперевірки.

2. Підготувати повідомлення на тему : Історія виникнення договорів інтелектуальної власності

Література: 36,38,42,45,48

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України: офіц.. вид. / Верховна Рада України. – К.: Парламентське вид-во, 2006. – 59с. - (Серія «Закон України»).
2. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 р.// Відомості Верх. Ради України. – 1995. - № 13. – С.281-291.
3. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23 грудня1993 року// ВВР України. – 1994. – № 13. – Ст. 64.
4. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України від15 грудня 1993 року // ВВР України. – 1994.– № 7. – Ст.32.
5. Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15грудня 1993 року // ВВР України. – 1994.– № 7. – Ст. 34.
6. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від15 грудня 1993 року // ВВР України. – 1994.– № 7. – Ст. 36.

7. Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем: Закон України від 5 листопада 1997 року // ВВР України. – 1998. – № 8. – Ст.28.
8. Про охорону прав на зазначення походження товарів: Закон України від 16 червня 1999 року // ВВР України. – 1999.– № 32. – Ст.267.
9. Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів та фонограм: Закон України від 23 березня 2000 року // ВВР України. –2000. – № 24. – Ст. 183.
10. Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування: Закон України від 17 січня 2002 року // ВВР України. – 2002. – № 17. – Ст.121.
11. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців: Закон України від 15 травня 2003 року // ВВР України. –2003.– № 31– 32. – Ст. 263.
12. Про наукову і науко-технічну експертизу: Закон України від 10 лютого 1995 року // ВВР України. – 1995. – № 9. – Ст. 56.
13. Про насіння та садивний матеріал: Закон України від 26 грудня 2002 року // ВВР України. – 2003. – № 13. – Ст. 92.
14. Про державну таємницю: Закон України від 21 січня 1994 року // ВВР України – 1994. – № 16. – Ст. 93.
15. Про видавничу справу: Закон України від 5 червня 1997 року // ВВР України. – 1997. – № 32. – Ст. 206.
16. Про рекламу: Закон України від 3 липня 1996 року // ВВР України. – 1996. – № 39. – Ст. 181.
17. Про театри і театральну справу: Закон України від 31 травня 2005 року // ВВР України. – 2005. – № 26. – Ст. 350.
18. Про суспільне телебачення і радіомовлення України: Закон України від 27 квітня 2014 року // ВВР України. – 2014. – № 27. – Ст. 904.
19. Про кінематографію: Закон України від 13 січня 1998 року // ВВР України. – 1998. – № 22. – Ст. 114.
20. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 1 червня 2000 року // ВВР України. – 2000. – № 36. – Ст.229.
21. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні: Закон України від 17 липня 2001 року // ВВР України. – 2001. – № 47. – Ст. 251.
22. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26 листопада 1993 року // ВВР України. – 1993. – № 50. – Ст. 472.
23. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 року // ВВР України. – 1994. – № 28. – Ст. 232.
24. Про виконавче провадження: Закон України від 21 квітня 1999 року // ВВР України. – 1999. – № 24. – Ст. 207. 44. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 року // ВВР України. – 1996. – № 47. – Ст. 256.
25. Про правонаступництво: Закон Української РСР від 12 вересня 1991 року // ВВР України – 1991. – № 46. – Ст. 617.

26. Про дію міжнародних договорів в Україні: Закон України від 22 грудня 1993 року // ВВР. – 1994. – № 50. – Ст. 473.

27. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 1994 року // ВВР України. – 1994. – № 10. – Ст. 45

28. Про приєднання України до Міжнародної конвенції з охорони нових сортів рослин: Закон України від 2 серпня 2006 року // ВВРУ країни. – 2006. – № 39. – Ст. 343.

29. Про приєднання України до Міжнародної конвенції про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення: Закон України від 20 вересня 2001 року // ВВР України. – 2002. – № 2. – Ст. 13.

30. Про приєднання України до Договору Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми: Закон України від 20 вересня 2001 року // ВВР України. – 2002. – № 2. – Ст. 15. А.В. Аксютіна, О.В. Нестерцова-Собакаръ, В.В. Тропін, О.М. Тропіна 136

31. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України від 11 вересня 2003 року // ВВР України. – 2004. – № 9. – Ст. 79.

32. Митний кодекс України: Закон України від 13 березня 2012 року // ВВР України. – 2012. – № 44–45, № 46–47, № 48. – Ст. 552.

33. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року // ВВР України. – 2003.

34. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року // ВВР України. – 2003. – № 18 – 22. – Ст. 144.

35. Актуальні проблеми права інтелектуальної власності: Навчальний посібник / В. К. Матвійчук, С. А. Пилипенко, Т. П. Устименко та ін.; За ред. І. С. Тімуш, Ю. В. Нікітіна, В. П. Мироненко. – К. : Національна академія управління, 2014. – 278 с.

36. Базилевич В. Д. Інтелектуальна власність: Підручник / В. Д. Базилевич. – К. : Знання, 2006. – 431 с.

37. Верба І.І. Основи інтелектуальної власності: навчальний посібник / І.І. Верба, В.О. Коваль; за ред. С.В. Чікін. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: НТУУ «КПІ», 2013. – 237 с. А.В. Аксютіна, О.В. Нестерцова-Собакаръ, В.В. Тропін, О.М. Тропіна 138.

38. Жилінкова О. В. Договірне регулювання відносин щодо інтелектуальної власності в Україні та за кордоном: монографія / О. В. Жилінкова. – К.: Юрінком Інтер, 2015. – 280 с.

39. Коссак В. М., Якубівський І. Є. Право інтелектуальної власності: Підручник / В. М. Коссак, І. Є. Якубівський. – К. : Істина, 2007. – 208 с.

40. Лазебний В. С. Основи інтелектуальної власності та її захисту / В. С. Лазебний, Г. М. Розорінов, С. В. Толюпа. – К.: Видавництво «Ліра-К», 2011. – 160 с.

41. Право інтелектуальної власності: Акад. курс: Підруч. для студ. вищих навч. закладів / О. П. Орлюк, Г. О. Андрощук, О. Б. Бутнік-Сіверський

та ін.; За ред. О. П. Орлюк, О. Д. Святоцького. — К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. — с. 344.

42. Право інтелектуальної власності: Акад. курс / О. П. Орлюк, Г. О. Андрощук, О. Б. Бутнік-Сіверський та ін.; За ред. О. П. Орлюк, О. Д. Святоцького. — К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. — 696 с.

43. Право інтелектуальної власності: Навч. посіб. / В. Р. Кравець, В. Г. Олюха, О. М. Стець та ін.; за заг. ред. Кравця В. Р., Олюхи В. Г. — К.: Центр учбової літератури, 2012. — 270 с.

44. Світличний О. П. Право інтелектуальної власності: підручник. — Вид. 2, змін. і доп. / О. П. Світличний. — К.: НУБіП України, 2016. — 355 с.

45. Семків В. О. Інтелектуальна власність: підручник / В. О. Семків, Р. С. Шандра. — Львів: Галицький друкар, 2015. — 234 с.

46. Черевко Г. В. Інтелектуальна власність: Навч. посібн. / Г. В. Черевко. — К.: Знання, 2008. — 412 с.

47. Юскаєв В. Б. Інтелектуальна власність: навчальний посібник у двох частинах / В. Б. Юскаєв. — Суми: Видавництво СумДУ, 2010. — Ч. 2. — 148 с. 93. Ястремська О. О. Інтелектуальна власність: навчальний посібник / О. О. Ястремська. — Харків: Вид. ХНЕУ, 2013. — 124 с.

48. Енциклопедія інтелектуальної власності / за ред. проф. П. П. Крайнева. — К.: Старт-98, 2012. — 660 с.